

Met deze korte toespraak wil ik u iets vertellen en laten zien over 30 jaar Amnesty Schagen, en zal ik u meenemen in de wereld van Amnesty.

Het gaat niet om Amnesty, wél om de mensenrechten.

Met deze kop in het Schager Weekblad begon ons jubileumjaar. Een heel jaar hebben we rond het thema “Toen en Nu” de 30 jaar, die inmiddels vervlogen zijn, weer willen vangen. We doken in de archieven. We kwamen eruit met oude foto’s en interessante artikelen. Zo vonden we een brief van Nelleke Dieleman, destijds werkzaam bij Amnesty Nederland voor de regio Noord-Holland. Zij schrijft:

“We schrijven 1983. In die tijd waren er werk/actiegroepen en adoptiegroepen. Daarnaast waren er her en der over het land verspreid schrijfgroepen. Zij organiseren in een min of meer los verband het maandelijkse schrijven van

brieven. Zo gebeurde dat sinds 1973 in Schagen onder de bezielende leiding van Ada van Ketel, Dick van der Maas, de heer Out en mevrouw van Krieken.”

- adoptiegroepen uitleggen

Met de nodige regelmaat vroeg Nelleke Dieleman of het geen tijd was om een echte Amnestygroep op te richten. Ze was als regiocoördinator driftig op zoek naar groepen om de blinde vlekken op de kaart te vullen. Schagen was zo'n vlek.

-1983- START WERK GROEP - ERWIN-

Amnesty Schagen kwam er en pakte de zaken meteen goed aan. Al in 1983 – TOEN – is de basis gelegd van hoe de groep NU nog steeds werkt: mensen betrekken bij het Amnestywerk door gebruik te maken van hun talenten. Door samen activiteiten en acties te organiseren die weerklank vinden in de groep. Door de mensenrechten voorop te stellen.

Het gaat namelijk niet om Amnesty, wél om de mensenrechten.

TOEN – 30 jaar geleden – streed en NU strijdt Amnesty voor de mensenrechten.

Artikel 19: Vrijheid van meningsuiting
Artikel 2: Verbod op discriminatie
Artikel 3: Recht op leven

Dat je niet in de gevangenis terechtkomt omdat je tegen de koning, de president of de zittende macht bent, omdat je homo bent of zwart of zogenaamd het verkeerde geloof aanhangt. Dat je niet dood hoeft, ook al ben je zelf een moordenaar. Dat je niet zomaar opgepakt wordt en ‘verdwijnt’.

Al 30 jaar steunen vrijwilligers in Schagen en omstreken Amnesty achter de schermen en op de barricades. Alles om mensenrechten te promoten. De weg is lang, vol obstakels en er komt nooit eind aan; toch hebben we in de afgelopen 3 decennia veel bereikt.

Dertig jaar geleden - TOEN - zaten er wereldwijd nog ruim 5000 gewetensgevangenen achter de tralies, NU zijn het er nog maar enkele honderden. Dit aantal daalt nog steeds.

Dertig jaar geleden – TOEN - hadden slechts 44 landen de doodstraf afgeschaft, NU zijn dat 155 landen. Europa is - op Wit-Rusland na - doodstrafvrij.

We hebben actiegevoerd voor vele gewetensgevangenen. Herinnert u zich de Oezbeekse Mutabar Tadzibajeva nog?

We voerden vijf jaar geleden tijdens ons 25-jarig jubileum actie voor haar. Ze is vrij en een zeer actieve mensenrechtenverdediger. Of kent u Patrick Okafoafor uit Nigeria,

voor wie heel veel schoolkinderen een groetenkaart hebben gemaakt? Of Su Su Nway uit Myanmar?

Voor haar voerden we op 10 december 2010 actie. 10 december: de Dag van de Mensenrechten. Ook zij is vrij.

De bekendste gewetensgevangene voor wie Amnesty ooit brieven heeft geschreven, is misschien wel Aung San Suu Kyi uit Myanmar.

Vrij en weer politiek actief, zoals u uit het nieuws hebt kunnen vernemen.

En begin deze maand kwam het heugelijke nieuws dat Nasrin Sotoudeh uit Iran ook weer haar werk kan voortzetten.

Wij kwamen in januari dit jaar voor haar in actie.

Al deze mensen zijn vrij, dankzij de inspanningen, brieven, groetenkaarten en acties van Amnesty-vrijwilligers over de hele wereld en van ons, vrijwilligers uit Schagen en omgeving.

Dertig jaar geleden – TOEN – werkte Amnesty voornamelijk voor de Burgerlijke en Politieke Rechten van de Mens, NU komt Amnesty ook op voor de economische, sociale en culturele mensenrechten. De grote acties tegen

gedwongen huisuitzettingen zijn daar een voorbeeld van, maar ook bedrijven komen niet zomaar meer weg met wanbeleid en mensenrechtenschendingen. Ook onze eigen Shell moest eraan geloven en werd opgeroepen zijn rotzooi in de Nigerdelta op te ruimen.

Het gaat duidelijk om de mensenrechten, niet om Amnesty. Maar wat nou als Amnesty er niet was, niet bestond?

Het is politiek, of beter gezegd activistisch, correct om bij een jubileum van Amnesty te zeggen dat Amnesty eigenlijk niet zou moeten bestaan.

Het idealistische hart van de mensen, die dit zeggen, bloedt en ze hopen op een soort utopia waarin iedereen handelt met uiterst respect voor elkaar en voor de mensenrechten. Daarom worden jubilea van Amnesty vaak met een dubbel gevoel gevierd: we zijn blij zoveel jaar te bestaan, maar tegelijkertijd zijn we

bedroefd dat de wereld zijn lesje nog niet heeft geleerd. Het gaat immers om de mensenrechten, niet om Amnesty. Toch?

Wat nou als Amnesty er niet was? Waren de gewetensgevangenen, die u zojuist zag, dan wel vrijgekomen of zouden ze nog steeds wegrotten op de akeligste plekken van de wereld? Hoe zit het dan met het idealistische wereldbeeld van de Amnesty-mens, de homo amnesticus? Bestond die dan wel?

Was er zonder Amnesty een krachtige en invloedrijke stem geweest die mensenrechten op de politieke agenda's had gekregen? Wie had dan al die rapporten geschreven, feiten verzameld, met slachtoffers, getuigen, nabestaanden en beleidsmakers gepraat om druk uit te oefenen? Waren er dan wel zo veel internationale verdragen opgesteld, tribunalen en een Europees Hof voor de rechten van de Mens opgericht?

Hoe zou de wereld eruitzien als Amnesty er niet was?

Het gaat niet om Amnesty, wél om de mensenrechten. Ja, mensenrechten zijn belangrijk, maar Amnesty zelf óók. Zeker dit jaar en helemaal vandaag. Amnesty is meer dan een organisatie die mensenrechten promoot, handtekeningen verzamelt en bij regeringen aan tafel schuift. Amnesty is een bindmiddel. Amnesty-mensen zijn als de uitlopers van een sterrenstelsel, draaiend om een oplichtende kern. Meer dan drie miljoen mensen worden net als de talloze lichtpuntjes in zo'n stelsel aangetrokken door een onzichtbare kracht. Een universele kracht. Ze draaien om de kern en geven de universele kracht handen en voeten. Of een stem. Of een handtekening.

Het stelsel pulseert, borrelt, draait en staat nooit stil, net als Amnesty. Binnen Amnesty ontstaan er vriendschappen, soms voor het leven, soms voor de

gelegenheid van een actie. Mensen komen en mensen gaan, maar Amnestyleden hebben solidariteit voor elkaar en voor de mensen voor wie ze actievoeren.

Een sterrenstelsel wordt groter, breder en sterker naarmate er meer sterren bijkomen. Dat geldt ook voor Amnesty: alle supporters zorgen ervoor dat de vereniging gezien en gehoord wordt. Steeds één stem erbij.

Voor mensenrechtenverdedigers is Amnesty een heldere ster aan de hemel waarop je je koers kunt bepalen. Een felschijnende reddingsboei in nood. Want een mensenrechtenverdediger in gevaar weet dat er binnen 24 uur ruim 100.000 mensen voor hem in actie kunnen komen met zoiets simpels als een sms'je.

Het gaat om de mensenrechten, niet om Amnesty, maar Amnesty is óók belangrijk. Wij zijn Amnesty. Wij zijn de verandering die we in de wereld willen zien, zoals Anne Frank het zegt. Het gaat om ons.

Als u langs een stand van Amnesty loopt, van ons hoort in het nieuws of leest in de krant over mensenrechten, denkt u dan eens aan de woorden van Eleanor Roosevelt:

“Waar beginnen de universele mensenrechten? Op kleine plaatsen, dicht bij huis - zo dichtbij en zo klein dat ze op geen enkele kaart van de wereld gezien kunnen worden. Maar die plekken zijn de wereld van individuele mensen; de buurt waarin hij woont; de school die hij bezoekt; de fabriek, boerderij of kantoor waar hij werkt. Als deze rechten daar geen betekenis hebben, hebben ze weinig betekenis ergens anders.”

Amnesty begint op kleine plaatsen, zoals Schagen en kan uitgroeien tot een sterrenstelsel.

U kunt het verschil maken, want u bent Amnesty. Ú bent de mensenrechten.

Ik wens u een mooie, inspirerende en warme avond toe.